

Slovenski hmeljar

Prvi slovenski strokovni list za hmeljarstvo

Izhaja štirinajstdnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za inozemstvo Din 50.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Vodnikova ul. 2, telefon 218

Leto V

Celje, dne 15. junija 1934

Štev. 12

Dr. ing. Člitor Blatny:

Še o predčasnem cvetu

Na poziv uredništva sem napisal za list »Slov. hmeljar« članek o zgornji temi. Sine ira et studio, kakor sem navajen, le zato, da bi razložil ta čudni pojav in predložil hmeljarjem, kako se k temu držati. V listu »Jutro« z dne 3. t. m. pa je potem izšel članek, po katerem bi nekdo, ki mojega članka ni čital, mogel domnevali, da sem priporočal hmeljarjem nekaj, kar ne bi bilo pravilno in bi moglo škodovati. Četudi nimam časa za polemike, hočem vendar zadevo spraviti v pravi tir.

Najprej o tem, da li je hmelj tako predčasno že cvetel ali ne. Govoril sem pač o izkušnjah na Češkoslovaškem in tu podobnega pojava ni bilo, kar hmeljarji pomnijo, tudi ne v letu 1926, kakor ga omenja v svojem članku g. J. K. Prepričan sem, da je tudi v Jugoslaviji prišlo do podobnega pojava tedaj že na dosti bolj razviti rastlini kakor pa letos, ker so vremenske razmere v letu 1926 bile obče popolnoma drugačne kakor pa so letos.

Operacije, o katerih sem pisal v svojem članku, nikakor nisem priporočal izvesti s p l o š n o, kakor se to zdi iz članka g. J. K., temveč l e z a p o s k u s. V tem pa je bistvena razlika. Sicer pa pripomnim, da sem isti članek poslal tudi našemu strokovnemu listu »Česky chmelař« ter priporočal tu iste poskusne operacije, ki jih ne smatram za tako škodljive, kakor to meni g. J. K.

Kar se tiče cvetenja hmelja, ugotavljam, da je bil cvet pri nas opažen najprej v okolišju Tršice, in sicer koncem maja, kar pa sem zvedel šele pozneje; v čeških okolišjih pa se je pojavil cvet šele začetkom junija, kakor priča o tem uradno poro-

čilo Hmeljarskega društva v Žatcu z dne 9. t. m.: »Iz nekaterih krajev poročajo, da rastlina v nasadih, kjer je najbolj razvita, začena odganjali v cvet, četudi še nima stranskih panog. Ni človeka v naših krajih, ki bi pomnil tak pojav, kateri vzbuja pri hmeljarjih razumljivo bojazen.«

Iz navedenega jasno sledi, da je letošnji predčasni cvet izreden pojav, kakor ga še ni bilo, in da naši hmeljarji tega pojava nikakor ne smatrajo za tako enostavnega, kakor g. J. K.

Kar se tiče vpliva mraza na hmelj, ugotavljam, da 5° mraza, ki je po g. J. K. pri nas dne 30. pr. m. gotovo uničil nasade, ni bilo v celi republiki, temveč le v nekaterih okolišjih; tako hud mraz zlasti ni bil v žateškem in drugih naših hmeljskih okolišjih, temveč ponekod mraza sploh ni bilo, ponekod pa le tako malo, da hmelju sploh ni občutneje škodoval.

S tem to razpravo zaključim.

V Pragi, dne 11. junija 1934.

Nov hmeljski zakon na Češkoslovaškem

Na Češkoslovaškem so sicer že imeli zakon o obveznem znamkovanju hmelja z dne 12. 8. 1921, vendar pa ni več zadoščal novim potrebam. Zato je pred kratkim narodna skupščina sprejela in senat odobril nov zakon o obveznem znamkovanju hmelja in uravnovesenju produkcije, ki je bil objavljen 14. pr. m. ter dne 14. julija t. l. stopi v veljavo. Ker je zakon zanimiv tudi za nas, si njegove določbe nekoliko natančneje oglejmo.

Novi češkoslovaški hmeljski zakon ima dva dela: v prvem so določbe glede obveznega znam-

kovanja, v drugem pa o ureditvi površine hmeljskih nasadov.

Glede znamkovanja je nova in važna zlasti določba, da mora biti obvezno znamkovan ves hmelj, ki se pridelava v posameznih hmeljskih okoliših, neglede na to, če je namenjen za izvoz ali za domačo porabo. Izvzet je le hmelj, ki ga pridelava pivovarna sama in tudi sama porabi. Hmelj, ki je bil pridelan izven priznanih hmeljskih okolišev, kakor tudi hmelj, ki je po kakovosti preslab ali se ne dá točno ugotoviti, kje je bil pridelan, se po rednem potu ne more znamkovati, temveč se označi le kot »hmelj« z navedbo letnice brez vsakih točnejših podatkov. Z vladno naredbo se lahko predpiše obvezno znamkovanje tudi za ves inozemski hmelj, ki se uvaža na Češkoslovaško.

Z vladno naredbo bodo točno določene meje posameznih hmeljskih okolišev in obvezni naziv, pod katerim se bo hmelj iz teh okolišev znamkoval. Z ozirom na to, v katerem kraju je bil pridelan, se bo hmelj znamkoval kot češki, moravski ali slovaški hmelj ter bo ta naziv razviden tudi na vsaki bali in v overilni listini. Sestavni del znamkovanja je tudi še označenje hmeljskega okoliša in izvirne občine, vse druge označbe, kakor razne pripombe trgovcev itd., pa so nedopustne.

Znamkovanje hmelja izvršujejo znamkovalnice, ki se ustanove kot javni zavodi in v katerih so zastopani producenti ter hmeljski trgovci v razmerju 2:1. V vsakem hmeljskem okolišu sme poslovati le ena znamkovalnica, ki pa ima po potrebi lahko tudi podružnice. Poslovni red znamkovalnice odobri kmetijsko ministrstvo sporazumno s trgovskim. Organi znamkovalnice so po okrajnem glavarstvu potrjeni in zapriseženi. Vsaka znamkovalnica ima v vseh občinah svojega okoliša po dva zaprisežena poverjenika, ki hmelj na licu mesta označita in izdaja tehtni list, na podlagi katerega znamkovalnica hmelj overi in izda overilnico, ki ima značaj javne listine. Točni tozadevni predpisi bodo izdani z vladno odredbo in prav tako določene tudi pristojbine za znamkovanje. [Konec prih.]

Razno

Mednarodna hmeljarska konferenca se je sestala dne 15. aprila v Žatcu. Udeležili so se je zastopniki hmeljarskih organizacij iz Češkoslovaške, Nemčije, Jugoslavije (g. Lorber in g. Senica) in Poljske. Namen zborovanja so bila skupna posvetovanja o ureditvi površine hmeljskih nasadov, o večjem vplivu producentov na hmeljsko trgovino in o temeljnih predpogojih za skupno delovanje vseh držav v Evropi, ki pridelujejo hmelj. Soglasno je bilo mnenje, da je treba površino hmeljskih

nasadov ustaliti in zastopniki Jugoslavije ter Poljske so obljubili priporočiti svojim vladam, da določijo zakonito površino hmeljskih nasadov po površini leta 1934, slično kakor sta to že storili Nemčija in Češkoslovaška. Isto bodo priporočili tudi Belgiji in Franciji, ki se konference nista udeležili, pač pa poslali pismeno svoje mišljenje, ki se v bistvu strinja z mišljenjem konference. Tudi glede vnovčenja hmelja bodo posamezne organizacije predložile svojim vladam potrebne predloge. Nadalje se je razpravljalo o vprašanju vzajemnega priznanja obstoječih provenienčnih zakonov in potrebe, da se znamkovanje hmelja čimprej povsod zakonito uredi, dalje o prepovedi izvoza hmeljskih sadik, da se prepreči širjenje hmeljarstva, o potrebnem nižjem obdavčenju in znižanju cene pivu ter končno o smernicah za nadaljnje sodelovanje vseh hmelj pridelujočih držav v srednji Evropi — za hmeljarski sporazum.

V Rusiji sade hmelj. V načrtu druge ruske petletke je zapopadena tudi kultura hmelja. Že letos je zasajenega v raznih krajih Rusije za poskušnjo nekaj hmelja, v letu 1937 pa bo po načrtu v Rusiji že 3986 ha zasajenih s hmeljem.

Monopol hmelja v Nemčiji se je prav dobro obnesel in ga zato zahtevajo tudi hmeljarji na Češkoslovaškem. Zbornica TOI v Pragi pa se je postavila odločno na protivno stališče in zahteva tudi nadalje svobodno trgovino hmelja. Hmeljarji pa vztrajajo pri svoji zahtevi in kot dokaz navajajo uspeh monopolske prodaje hmelja v Nemčiji, kjer je Hallertauski hmelj za 21 Din dražji kakor žateški in se je izvoz od novega leta dvignil za 30% ter je povprečna cena pri izvozu 80 Din za kg, dočim je pri svobodni trgovini v ČSR najboljši žateški hmelj za 21 Din cenejši kakor Hallertauski in je izvoz od novega leta nazadoval za 11% ter je povprečna cena pri izvozu le nekaj nad 56 Din za kg.

Vesten in izkušen hmeljar pregleda večkrat svoja hmeljišča in ukrene vse potrebno, da so kar najbolj skrbno obdelana. Dober hmeljar je tudi skrben in natančen gospodar. Vsaj vsako leto enkrat pregleda vse svoje zavarovalne listine, če so v redu in če ima svoja poslopja, premičnine in drugo pravilno in primerno zavarovano. V slučaju, da najde kake pomanjkljivosti ali mu je kaj nejasno, pa se obrne na zastopnika Vzajemne zavarovalnice, ki mu radevolje vse potrebno uredi.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Pri toplem vremenu in izdatni vlagi je rastlina v boljših legah dosegla do vrha opor in čez ter odganja številne stranske poganjke. Rastlina vedno bolj odganja v cvet in bo z obiranjem treba pričeti predvidoma mnogo prej kakor navadno. Bolezni in škodljivcev ni opaziti, pač pa je toča ponekod povzročila mnogo škode. Računa se, da bo letošnji pridelek bolj pičel. — V kupčiji je še vedno precej zanimanja in se za lanski pridelek ponuja po 50 Din in več za kg, pa tudi za letošnjega v predprodaji se že nudi po 35–40 Din za kg.

Vojvodina: Rastlina je zdrava, vendar zaostala v razvoju, ima le redke stranske panoge in splošno odganja v cvet. Koncem maja je izdatno deževje znatno osvežilo nasade. — Kupčija je mirna in se za lanski pridelek nudi do 45 Din za kg.

Češkoslovaška: Stanje nasadov je slejko-prej zelo neenakomerno. V nekaterih zgodaj obrezanih je rastlina dosegla že do $\frac{3}{4}$ opor, v drugih pa se je komaj moglo prvič osipati in v nekaterih najbolj zaostalih se je rastlina šele pričela dobro navijati na opore. Splošno je vreme zelo neugodno in nasadi trpe mnogo radi suše in hladnih noči; napredujejo le počasi in rastlina je počela ponekod predčasno cveteti še preden je odgnala stranske poganjke. Zadnje dni je bilo sicer mimogrede nekaj dežja, vendar mnogo premalo za globoko izsušeno zemljo. Hmeljarji s skrbjo gledajo v bodočnost in izgledi na pridelek so vedno slabši. Rastlina pa je sicer zdrava, o peronospori ni sledu in tudi nevarnost bolhačev, uši in rdečega pajka je neznaťna. — Na tržišču je postalo zopet živahneje in so se cene za lanski žateški hmelj učvrstile na 54–59 Din za kg. Kupuje se predvsem za izvoz, pa tudi za domačo porabo. V Žatcu je bilo znamkovanih do sedaj 30.053 bal letnika 1933 v skupni teži 38.743 stotov, t. j. nad 90% celokupnega pridelka. V okolici Žatca je neprodanega le še 1200 stotov letnika 1933 in 1000 stotov (poleg sindikatnega) starejših letnikov, katerih pa mnogo ni več sposobnih za prodajo. Z ozirom na pičle zaloge in slabe izgleda na letošnji pridelek hmeljarji le neradi prodajajo in zahtevajo višje cene. Hmelj iz Uštěka in Roudnic notira sedaj 51–54 Din za kg.

Nemčija: Stanje nasadov je v raznih okoliših različno, vendar splošno ne zadovoljava. Rastlina silno trpi radi suše in mraza; izvzemši nekaj nepomembnih neviht izdatnejše vlage že davno ni bilo, močni in hladni vetrovi pa znižajo temperaturo ponoči do le par stopinj nad ničlo. Posledice neugodnega vremena se že kažejo in rastlina le slabo napreduje, začenja stareti in veneti ter predčasno odganja v cvet še predno je odgnala stranske panoge. Trpé zlasti mlajši nasadi mnogo, dočim se starejši še bolje drže. Le v redkih najboljših nasadih je dosegla rastlina že do $\frac{3}{4}$ opor, večinoma pa komaj 2–3 m visoko in v mnogih niti to ne. V ostalem pa je rastlina razmeroma zdrava; peronospora se pojavlja le v malem obsegu ter jo hmeljarji prav lahko in uspešno zatirajo, pa tudi bolhači, uši, rdeči pajek in druga golazen zaenkrat ne povzročajo resnejše nevarnosti. Ako ne bo v kračkem izdatno namočilo in postalo topleje, bo letošnji pridelek kaj pičel. — Na tržišču je postalo pretekli teden zopet mirneje, ker so pivovarne večinoma že izpopolnile svoje zaloge. Zato je bilo prometa manj in se je tržil predvsem Hallertau za izvoz in domačo porabo. Cene so ostale nespremenjene in čvrste, zaključna tendenca pa je bolj mirna.

Francija: Pri razmeroma ugodnem vremenu hmeljska rastlina dobro napreduje v razvoju in je stanje nasadov v splošnem zadovoljivo, vendar začenja že primanjkovati vlage. — V kupčiji je postalo zanimanje zopet živahnejše in so se cene učvrstile ter tudi nekoliko dvignile. Tudi za predprodajo letošnjega pridelka je že nekaj zanimanja in je bila tudi že prodana večja partija alzaškega hmelja za ameriški račun.

Poljska: Stanje hmeljskih nasadov je zaenkrat še prav dobro, boljše kot lani v tem času. V nekaterih nasadih je dosegla rastlina že do 3 m visoko in čez, v nekaterih pozno obrezanih pa seveda tudi manj. V splošnem je rastlina zdrava in od bolezní in škodljivcev mnogo ne trpi, pač pa je vreme zadnjih par tednov hladno in suho, kar bo rastlino kmalu začelo ovirati v

normalnem razvoju. — V kupčiji je razmeroma mirno, vendar še vedno nekaj zanimanja in se za lanski pridelek plačuje 35–43 Din za kg. Tudi za letošnji pridelek v predprodaji je že nekaj povpraševanja.

Belgija: Stanje nasadov je v Alostu zelo neenakomerno, v Poperinghe pa nekoliko boljše. Nevarnost peronospore je ponehala in tudi uši se pojavljajo le semtertja. Vlaga bi imela rastlina še dovolj, pač pa jo precej hladne noči močno ovirajo v razvoju. — Tržišče sicer semtertja nekoliko oživi, v splošnem pa je prejkoslej večinoma mirno. Lanski pridelek notira 35–36 Din, letošnji v predprodaji za oktober-november pa 29 Din za kg.

Anglija: Stanje nasadov je zelo neenakomerno, vendar v splošnem še precej zadovoljava. Škodljivci se pojavljajo le semtertja v manjšem obsegu in tudi večje nevarnosti peronospore zaenkrat še ni. — Na tržišču je položaj nespremenjeno miren. Prav tako so tudi cene, ki so itak le nominalne, ostale nespremenjene.

Amerika: Stanje hmeljskih nasadov se je precej poslabšalo in obeta znatno slabše kakor lani ob tem času. V Oregonu, Washingtonu, Kaliforniji in zlasti v Sonomi se močno širi plesen in rastlina vedno bolj zaostaja v razvoju. Vkljub temu, da se je površina nasadov povečala za več tisoč hektarov, se računa, da bo letošnji pridelek glede množine znatno zaostal za lanskim. — Na tržišču je postalo povpraševanje koncem maja živahnejše ter so se cene učvrstile in dvignile. Tako notira lanski pridelek 25–33 Din, predlanski 19 do 24 Din, letnik 1931 pa 15–19 Din in starejši letniki 8–10 Din, žlahtni hmelj iz Evrope že zacarinjen pa lanski 79–97 Din in predlanski 35–61 Din za kg. Pri živahnem zanimanju je tudi precej prometa, vendar postajajo hmeljarji z ozirom na slabe izgleda za letošnji pridelek vedno bolj rezervirani.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za najboljši hmelj raznih provenienc, so bile naslednje:

Nemčija (Teltang)	75 Din za kg
Anglija (Golding)	73 Din za kg
Francija (alzaški)	60 Din za kg
Češkoslovaška (Žatec)	59 Din za kg
Jugoslavija (savinjski)	50 Din za kg
Poljska (wolinjski)	42 Din za kg
Belgija (Poperinghe)	40 Din za kg
Amerika (kalifornijski)	36 Din za kg

Vse cene na inozemskih tržiščih so preračunane po pariteti v Zürichu.

Za razvedrilo

Jednata brzojavka.

Živinski trgovec brzojavi svoji ženi: »Ker današnji vlak ne vzame bikov s seboj, pridem šele jutri.«

Ni potrebno.

Nevesta: »Vest mi ne da miru in ti končno le moram razodeti, kar sem ti ves čas zaroke prikrivala.«

Ženin: »Kar povej, dušica.«

Nevesta: »Kuhati namreč ne znam prav nič.«

Ženin: »To pa naj te ne skrbi. Saj itak nimava kaj dati v lonec.«

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

v novi, lastni palači -

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Umetna gnojila, krmila, travna in deteljna semena, galico, žveplo, vsa sredstva za pokončavanje škodljivcev na drevju in hmelju, sadjarsko in vrtnarsko orodje, kmetijske stroje in vse druge kmetijske potrebščine

oddaja najceneje

Skladišče KMETIJSKE DRUŽBE

v Celju, Aškerčeva ulica

Zaloga cementa!

Najbolj varna naložba denarja, najvišja dnevna obrestna mera, jamstvo Dravske banovine z vsem premoženjem in z vso davčno močjo

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

PODRUŽNICA CELJE

nasproti pošte, Cankarjeva ul.
prej Južnoštajerska hranilnica

Vseh vrst posojila pod najugodnejšimi pogoji. Dolžnik jamči samo za svoj izposojeni kapital!